

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 2/20

Luksemburg, 14 stycznia 2020 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-78/18
Komisja / Węgry

Rzecznik generalny Manuel Campos Sánchez-Bordona: wprowadzone przez Węgry ograniczenia finansowania organizacji obywatelskich z zagranicy nie są zgodne z prawem Unii

Ograniczenia te naruszają zasadę swobodnego przepływu kapitału i szereg praw podstawowych

W 2017 r. Węgry przyjęły ustawę w celu nadania przejrzystości organizacjom obywatelskim otrzymującym wsparcie z zagranicy. Zgodnie z tą ustawą organizacje podlegają rejestracji przez węgierskie organy jako „organizacje otrzymujące wsparcie zagraniczne”, gdy wysokość darowizn otrzymanych w danym roku osiągnie określony próg. Przy rejestracji muszą one również podać nazwiska lub nazwy darczyńców, od których wsparcie wynosi co najmniej 500 000 forintów (ok. 1 500 EUR), oraz dokładną kwotę wsparcia. Informacje te podlegają następnie ogłoszeniu na platformie elektronicznej, do której dostęp jest publiczny i bezpłatny. Oprócz tego dane organizacje obywatelskie muszą podać na swojej stronie internetowej i w swoich publikacjach, że są „organizacją otrzymującą wsparcie zagraniczne”.

Komisja wszczęła przed Trybunałem Sprawiedliwości postępowanie o stwierdzenie uchybienia przeciwko Węgróm. Podnosi, że ustawa o przejrzystości organizacji obywatelskich otrzymujących wsparcie z zagranicy narusza zarówno zasadę swobodnego przepływu kapitału, jak i szereg praw chronionych Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „kartą praw podstawowych”): prawo do poszanowania życia prywatnego, ochrony danych osobowych i wolności zrzeszania się.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Manuel Campos Sánchez-Bordona stwierdził, że przekazanie darowizny z zagranicy na rzecz węgierskiej organizacji obywatelskiej stanowi przepływ kapitału. Przepływ ten podlega na Węgrzech warunkom takim jak nałożony na określone organizacje obywatelskie obowiązek zarejestrowania się jako „organizacje otrzymujące wsparcie zagraniczne” oraz publikacji określonych danych. Jednak **warunki te** mają zastosowanie wyłącznie do darowizn pochodzących z zagranicy, przez co **wywierają wpływ na obywateli innych państw członkowskich z o wiele większym prawdopodobieństwem niż na obywateli węgierskich.**

W tych okolicznościach rzecznik generalny zauważył, że **wspomniane warunki stanowią ograniczenie zasady swobody przepływu kapitału**, zarówno w stosunku do objętych nimi organizacji, które mogą napotkać trudności w finansowaniu, a korzystanie przez nie z wolności zrzeszania się może zostać ograniczone, jak i w stosunku do zagranicznych darczyńców, których mogą one zniechęcić do przekazywania darowizn z uwagi na potencjalnie **stygmatyzujący efekt** publikacji danych tych transakcji, gdyż stanowią one wyraz sympatii ideologicznych, które mogą wzbudzać niechęć przy panującej na Węgrzech sytuacji wewnętrznej.

W odniesieniu do *wolności zrzeszania się*, skutki finansowe spornych przepisów mogą mieć wpływ na stabilność i na przetrwanie objętych nimi organizacji, ze szkodą dla realizacji ich celów społecznych. Ponadto, utrudniając potencjalnym darczyńcom przekazywanie wkładu gospodarczego, rozpatrywane przepisy mają bezpośredni wpływ na korzystanie przez nich z wolności zrzeszania się.

W odniesieniu do *poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych*, rzecznik generalny podkreślił, że podanie samego nazwiska jest samo w sobie wystarczające do ustalenia tożsamości darczyńcy i do tego, by podpadało to pod przepisy prawa Unii dotyczące przetwarzania danych osobowych¹. Okoliczność, że nazwisko darczyńcy jest nierozdzielnie związane z informacją o darowiznie na rzecz określonej organizacji obywatelskiej, tworzy powiązanie, które samo w sobie pokazuje, że darczyńca sympatyzuje z tym stowarzyszeniem, co może **przyczynić się do określenia profilu ideologicznego darczyńcy**. Rzecznik generalny dodał, że okoliczność, iż podlegające ujawnieniu dane pozwalają na ustalenie tego profilu, może odstraszyć darczyńców od udziału w utrzymaniu organizacji obywatelskich lub zniechęcić ich do tego. W tym kontekście rzecznik generalny zauważył, że publikacja w publicznie dostępnym rejestrze nazwisk osób fizycznych, które przekazują darowiznę z zagranicy na rzecz określonych stowarzyszeń z siedzibą na Węgrzech, jak i kwoty takich darowizn, stanowi ingerencję w życie prywatne tych osób w zakresie przetwarzania ich danych osobowych.

W związku z tym, w opinii rzecznika generalnego **publikacja tych danych stanowi ingerencję w prawa dotyczące poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych, jak i w wolność zrzeszania się, które to prawa zagwarantowane są w karcie praw podstawowych**.

W odniesieniu do tego, czy ingerencja ta może być uzasadniona, rzecznik generalny przyznał, że niektóre względy interesu publicznego podnoszone przez Węgry – jak ochrona porządku publicznego oraz walka z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu – mogą co do zasady uzasadniać ingerencję w odnośne prawa. W jego ocenie jednak, o ile **cel ochrony porządku publicznego** może legitymizować środki nałożone na organizacje obywatelskie podejrzane o jego naruszenie, o tyle **nie upoważnia do ustanowienia regulacji o charakterze ogólnym, która z góry nakłada na wszystkie organizacje sporne obowiązki**. Z drugiej strony rzecznik generalny zauważył, że przepisy prawa Unii w dziedzinie walki z praniem pieniędzy i finansowania terroryzmu² są wystarczające do zagwarantowania właściwej ochrony.

Wreszcie, rzecznik generalny wyraził pogląd, że **sporne środki są nieproporcjonalne**, ponieważ, po pierwsze, próg 500 000 forintów jest zbyt niski, zważywszy na stopień wywieranej ingerencji; po drugie, datki pochodzące z innych państw członkowskich Unii są traktowane tak samo, jak te spoza Unii; a po trzecie, niedopełnienie spornych obowiązków może pociągać za sobą skutek w postaci rozwiązania naruszającej je organizacji.

W tych okolicznościach rzecznik generalny zaproponował, by Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że **sporne uregulowanie węgierskie nadmiernie ogranicza swobodny przepływ kapitału, ponieważ zawiera przepisy oznaczające nieuzasadnioną ingerencję w prawa podstawowe do poszanowania życia prywatnego, ochrony danych osobowych i wolności zrzeszania się, chronione na mocy karty praw podstawowych**.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA : Skarga o stwierdzenie uchybienia państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych. Jednak w sytuacji

¹ W szczególności art. 8 karty praw podstawowych i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. 2016, L 119, s. 1).

² Dokładniej, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. 2015, L 141, s. 73).

nieprzekazania Komisji krajowych środków transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106